

(12)

BREVET DE INVENȚIE

(21) Nr. cerere: a 2010 01179

(22) Data de depozit: 25.11.2010

(45) Data publicării mențiunii acordării brevetului: 30.08.2013 BOPI nr. 8/2013

(41) Data publicării cererii:
30.08.2011 BOPI nr. 8 /2011

(73) Titular:

- SĂCEANU VALENTIN TOMA,
STR.VASILE ALECSANDRI NR.86,
CRAIOVA, DJ, RO;
- BRÎNDUȘA CONSTANTIN,
CALEA BUCUREȘTI NR.20, BL.M 17 B,
SC.1, AP.25, CRAIOVA, DJ, RO;
- HUREZEANU GHEORGHE,
ALEEA MĂCINULUI NR.11, CRAIOVA, DJ,
RO;
- RACEA VASILE, STR.PELINULUI NR.9,
TÂRGU JIU, GJ, RO;
- BURLAN DANIEL, STR.MACULUI NR.10,
MOTRU, GJ, RO;
- SIMEREA VASILE, STR.ALEXANDRU
IOAN CUZA NR.10, TÂRGU JIU, GJ, RO

(72) Inventatori:

- SĂCEANU VALENTIN TOMA,
STR.VASILE ALECSANDRI NR.86,
CRAIOVA, DJ, RO;

- BRÎNDUȘA CONSTANTIN,
CALEA BUCUREȘTI NR.20, BL.M 17 B,
SC.1, AP.25, CRAIOVA, DJ, RO;
- HUREZEANU GHEORGHE,
ALEEA MĂCINULUI NR.11, CRAIOVA, DJ,
RO;
- RACEA VASILE, STR.PELINULUI NR.9,
TÂRGU JIU, GJ, RO;
- BURLAN DANIEL, STR.MACULUI NR.10,
MOTRU, GJ, RO;
- SIMEREA VASILE,
STR.ALEXANDRU IOAN CUZA NR.10,
TÂRGU JIU, GJ, RO

(56) Documente din stadiul tehnicii:

- F.IONESCU, D.FLORICĂU, S.NIȚU,
J.-P.SIX, PH.DELARUE, C.BOGUȘ,
"ELECTRONICĂ DE PUTERE,
CONVERTOARE STATICE", PP.64-473,
ED.TEHNICĂ, BUCUREȘTI, 1998;
RO 100525; RO 125064 A0

(54) **ECHIPAMENT PENTRU ACȚIONAREA
TRANSPORTOARELOR CU BANDĂ FĂRĂ REDUCTOARE
MECANICE**

RO 126619 B1

1 Inventția se referă la un echipament pentru acționarea transportoarelor cu bandă, fără
reductoare mecanice, specifice industriei extractive și industriei energetice.

3 Este cunoscut faptul că, în exploatarea de suprafață ale lignitului, acționarea electrică
a benzii transportoare magistrale, ce asigură transportul cărbunelui și al sterilului, de lungimi
5 mari, de până la 1 km, și de lățimi covor bandă ce depășesc 1600 mm, cu tendința de a
ajunge la 2400 mm, are la bază un motor asincron cu rotor bobinat de mare putere/înlaltă
7 tensiune/construcție normală ($P_n/U_n = 630 \text{ kW}/6 \text{ kV}$; $f_n/q = 50 \text{ Hz}/3$), un cuplaj elastic, ce face
legătura la un reductor mecanic (raport de transmisie de 12/1), un alt cuplaj elastic ce face,
9 în final, legătura la utilajul industrial (banda transportoare, în acest caz). Această acționare
are o comandă rigidă și nu permite o turație variabilă a motorului. Acționarea folosește, în
11 mod obligatoriu, un reductor mecanic și nu permite o modificare, în mod continuu, a vitezei
transportorului și deci a fluxului de material transportat.

13 Este cunoscut, de asemenea, un echipament cu convertor static, pentru pornirea
transportoarelor cu bandă cu motoare asincrone trifazate cu rotor bobinat (**RO 125064 A0**)
15 la care procesul de pornire constă în modificarea rezistenței echivalente a rezistorilor de
pornire, prin intermediul unor tiristoare de scurtcircuitare și al unui tranzistor din cadrul unui
17 variator de curent continuu. Astfel, procesul de pornire al motorului asincron trifazat cu rotorul
bobinat se realizează pe caracteristici artificiale rezistive, la care, în final, procesul de pornire
19 se află pe o caracteristică artificială rezistivă foarte apropiată de caracteristica mecanică
naturală astfel că, la scurtcircuitarea înfășurărilor rotorice ale motorului, prin intermediul
21 contactelor unui contactor electromecanic, nu mai apar salturi de curenți rotorici în motorul
asincron, deci nu mai apar efecte negative asupra sistemului de acționare electrică. Acest
23 echipament prezintă dezavantajul că realizează doar pornirea motoarelor asincrone, nu reali-
zează reglajul continuu al turației acestora, se adresează doar motoarelor asincrone cu
25 rotorul bobinat, iar pornirea este strict disipatoare de energie, deci cu eficiență energetică
scăzută.

27 Problema tehnică pe care o rezolvă invenția constă în acționarea cu viteză reglabilă
a transportoarelor cu bandă ce utilizează convertoare statice și motoare asincrone de mare
29 putere și înaltă tensiune, fără reductoare mecanice.

Echipamentul pentru acționarea transportoarelor cu bandă, fără reductoare
31 mecanice, utilizat pentru o acționare formată din motor asincron, cuplaj elastic și transportor
cu bandă, înlătură dezavantajele prezentate mai sus, prin aceea că, pentru alimentarea
33 motorului asincron, folosește o structură alcătuită dintr-un transformator de putere, cu un
număr de $3n$ secundare, câte n pe fiecare fază, și anume: $SR_1, SR_2, \dots, SR_n$, pentru faza R,
35 $SS_1, SS_2, \dots, SS_n$, pentru faza S; $ST_1, ST_2, \dots, ST_3$, pentru faza T, în conexiune de tip triunghi și
dintr-un convertor static trifazat de tensiune și frecvență variabilă, executat în tehnologie
37 modulară, cu ajutorul unor module, în număr de $3n$, de tip convertoare statice monofazate
de tensiune și frecvență, cu circuit intermediar de tensiune continuă, cuplate prin înseriere
39 electrică a câte n bucăți pe fiecare fază a convertorului static trifazat, fiecare modul de tip
convertor static monofazat fiind alimentat de către un secundar, în conexiune triunghi, al
41 transformatorului.

Avantajele invenției sunt următoarele:

- 43 - permite excluderea, din lanțul cinematic motoare asincrone - cuplaj elastic -
transportoare cu bandă, a reductoarelor mecanice;
- 45 - asigură cuplu mecanic maxim, necesar aplicației;
- 47 - permite acționarea atât cu motoare asincrone cu rotorul în scurtcircuit, cât și cu
motoare asincrone cu rotorul bobinat, a transportoarelor cu bandă;

RO 126619 B1

- permite acționarea atât cu motoare asincrone cu rotorul în scurtcircuit în construcție modificată (număr de poli crescut/frecvență nominală scăzută), caz în care nu este nevoie în acționare de un reductor mecanic spre transportorul cu bandă, cât și cu motoare asincrone cu rotorul în scurtcircuit în construcție normală (număr de poli scăzut/frecvență nominală crescută), caz în care este nevoie, în acționare, de un reductor mecanic spre transportorul cu bandă;

- asigură regimul de pornire cu timpi de pornire mari, impuși de transportoarele cu bandă, cu asigurare de porniri lente și fără șocuri mecanice, prin controlul curenților motoarelor asincrone, ceea ce conduce la creșterea eficienței energetice și a siguranței în exploatare a acestora;

- asigură reglajul vitezei la transportoarele cu bandă în mod continuu, printr-o acționare electrică elastică și optimală, în funcție de parametrii de încărcare impuși transportoarelor cu bandă, ceea ce conduce la creșterea eficienței energetice și a siguranței în exploatare, a acestora;

- asigură stabilitatea sistemului de acționare la transportoarele cu bandă, printr-un control continuu al parametrilor electrici și mecanici, specifici unei astfel de acționări;

- facilitățile pe care le oferă echipamentul cu convertor static permit o adaptare rapidă a transportoarelor cu bandă la condițiile climatice dificile și la parametrii de lucru impuși.

Se dă, în continuare, un exemplu de realizare a invenției, în legătura cu figura, care reprezintă schema bloc de acționare a transportoarelor cu bandă, fără reductoare mecanice.

În exemplul prezentat în figură, echipamentul conform invenției este utilizat pentru o acționare de tip motor asincron **MA** - cuplaj elastic **CE** - transportor cu bandă **TB**, fără reductor mecanic. Pentru acționarea motorului asincron **MA**, echipamentul folosește structuri de alimentare formate dintr-un transformator de putere **TP**, cu un număr de $3n$ secundare, câte n pe fiecare fază, în conexiune de tip triunghi Δ , un convertor static trifazat de tensiune și frecvență variabilă **CSUF**, executat în tehnologie modulară cu module în număr de $3n$, de tip convertoare statice monofazate de tensiune și frecvență cu circuit intermediar de tensiune continuă **CSM**, cuplate prin inseriere electrică a câte n bucăți pe fiecare fază a convertorului static trifazat **CSUF**.

Motorul asincron trifazat **MA** este unul de mare putere, de înaltă tensiune, în construcție modificată, cu rotorul în scurtcircuit. Acesta are un număr de poli crescut și o frecvență nominală scăzută, caz în care nu este nevoie în acționare de un reductor mecanic plasat spre transportorul cu bandă. Parametrii constructivi de bază, care definesc motorul, sunt: puterea nominală P_{MA} ; frecvența nominală f_{MA} și numărul de perechi de poli q_{MA} . Printr-o alegere justă a parametrilor constructivi caracteristici motorului asincron **MA**, se poate ajunge la cupluri motoare superioare unui motor asincron de construcție normală, de aceeași putere, care are dispus spre transportorul cu bandă un reductor mecanic cu raport de transmisie i_{MA1} , cuplul motor superior obținut fiind dat de relația:

$$\frac{P_{MA}}{2\pi \cdot f_{MA} (1 - s_{MA}) q_{MA}} \geq \frac{P_{MA1}}{2\pi \cdot f_{MA1} (1 - s_{MA1}) q_{MA1}} \cdot i_{MA1}$$

unde motorul notat cu **MA1** are aceeași putere nominală ca și motorul utilizat în cadrul prezentei invenții, $P_{MA1} = P_{MA}$, dar are frecvența nominală f_{MA1} mai mare, $f_{MA1} > f_{MA}$ și numărul de perechi de poli q_{MA1} mai mic, $q_{MA1} < q_{MA}$.

Transformatorul de putere **TP** este un transformator cu un număr de $3n$ secundare, câte n pe fiecare fază, în conexiune de tip triunghi Δ .

RO 126619 B1

1   Convertorul static trifazat **CSUF** este un convertor de tensiune și frecvență variabilă,
ce are o structură modulară, pe bază de convertoare statice monofazate de tensiune și
3   frecvență cu circuit intermediar de tensiune continuă **CSM**. Convertoarele monofazate **CSM**
sunt înseriate, câte n pe fiecare fază, înseriere realizată prin însumare algebrică pe ieșirile
5   în curent alternativ ale acestora.

              Convertoarele statice monofazate **CSM** au o structură de forță de tipul: redresor tip
7   punte trifazată necomandat - circuit intermediar de curent continuu - inverter trifazat cu
comutație forțată, realizat cu tranzistoare de tip IGBT. Inverterul trifazat suportă diferite
9   strategii de comandă, precum PWM, vectorială etc., în funcție de construcția motorului
asincron de mare putere **MA**.

11   Convertorul static trifazat **CSUF** este realizat prin înserierea de module, după cum
urmează: **modul R_1 , modul $R_2, \dots, modul R_n$ pe faza R, modul S_1 , modul $S_2, \dots, modul S_n$ pe**
13   **faza S, modul T_1 , modul $T_2, \dots, modul T_n$ pe faza T** și astfel borna R_1 este legată cu borna
 $R_2, \dots, R_{n-1}$, R_n formând ieșirea **R** a convertorului trifazat **CSUF**, borna S_1 este legată cu borna
15             $S_2, \dots, S_{n-1}$, S_n formând ieșirea **S** a convertorului trifazat **CSUF**, borna T_1 este legată cu borna
 $T_2, \dots, T_{n-1}$, T_n formând ieșirea **T** a convertorului trifazat **CSUF**, iar borna R_0 este legată cu
17   borna S_0 și cu borna T_0 , formând nulul **N** al convertorului trifazat **CSUF**.

              Transformatorul de putere **TP** are n secundare pe fiecare fază, conectate astfel încât
19   fiecare secundar i în conexiune triunghi Δ să alimenteze modulul i de tip convertor static mono-
fazat **CSM**, ce poate fi executat cu dispozitive semiconductoare de tip IGBT/GTO/MOSFET,
21   cu $i=1 \dots n$.

              Modul de funcționare a echipamentului, conform invenției, constă în aceea că
23   alimentarea cu tensiune și frecvență variabilă a motorului asincron **MA** de mare putere și
întâlnită tensiune, în construcție modificată, se face de la convertorul static trifazat **CSUF**, con-
25   vertor obținut prin înserierea, pe fiecare fază, a n convertoare statice monofazate de tensiune
și frecvență cu circuit intermediar de tensiune continuă **CSM**.

27   Pentru realizarea creșterii spre valoarea maximă, a tensiunii și frecvenței furnizate
de convertorul static trifazat **CSUF**, în prima etapă, intră în funcțiune convertorul monofazat
29   **CSM - modul R_1 pe faza R, CSM - modul S_1 pe faza S și CSM - modul T_1 pe faza T**, în
sensul de creștere a tensiunii și frecvenței debitate de acestea, cu un factor de creștere spre
31   100%, până la intrarea în undă plină. Apoi, procesul de pornire continuă cu intrarea în
funcțiune a convertorului monofazat **CSM - modul R_2 pe faza R, CSM - modul S_2 pe faza**
33   **S și CSM - modul T_2 pe faza T**, în sensul de creștere a tensiunii și frecvenței debitate de
acestea, cu un factor de creștere spre 100%, până la intrarea în undă plină. Procesul
35   continuă la fel până la convertorul monofazat **CSM - modul R_n pe faza R, CSM - modul S_n**
pe faza **S** și **CSM - modul T_n pe faza T**, în sensul de creștere a tensiunii și frecvenței
37   debitate de acestea, cu un factor de creștere spre 100%, până la intrarea în undă plină.

              Pentru realizarea descreșterii spre minimum, a tensiunii și frecvenței debitate de
39   convertorul trifazat **CSUF**, procesul se face la fel ca la creștere, dar descreșterea se face în
prima etapă prin scăderea tensiunii și frecvenței debitate de convertorul monofazat **CSM -**
41   **modul R_n pe faza R, CSM - modul S_n pe faza S și CSM - modul T_n pe faza T**, cu un factor
de descreștere spre 0%, deci până la anularea undei de tensiune furnizată de acestea.
43   Procesul continuă cu scăderea tensiunii și frecvenței debitate de convertorul monofazat **CSM**
- **modul R_{n-1} pe faza R, CSM - modul S_{n-1} pe faza S și CSM - modul T_{n-1} pe faza T**, cu un
45   factor de descreștere spre 0%, deci până la anularea undei de tensiune furnizată de acestea.
Procesul continuă la fel, în final, cu scăderea tensiunii și frecvenței debitate de convertorul
47   monofazat **CSM - modul R_1 pe faza R, CSM - modul S_1 pe faza S și CSM - modul T_1 pe**
faza **T**, cu un factor de descreștere spre 0%, deci până la anularea undei de tensiune
49   furnizată de acestea.

RO 126619 B1

În funcție de construcția motorului **MA**, definirea numărului n de module de
convertoare monofazate **CSM**, înseriate pe fiecare fază în vederea realizării convertorului
trifazat **CSUF**, de tensiune înaltă și frecvență reglabilă, convertor static ce alimentează
motorul asincron **MA**, de înaltă tensiune și de construcție modificată, se face pe baza relației:

$$n = \left\lceil \frac{\frac{U_{MA}}{\sqrt{3}}}{\min\{\max U_{f1}, \max U_{f2}, \dots, \max U_{fn}\}} \right\rceil + 1$$

unde n reprezintă partea întreagă a raportului de mai sus suplimentat cu 1, U_{MA} este
tensiunea nominală a motorului asincron **MA**, iar $\min\{\max U_{f1}, \max U_{f2}, \dots, \max U_{fn}\}$ este
valoarea minimă dintre maximele de tensiuni alternative ce pot fi debitate de fiecare din
modulele monofazate **CSM** ce intră în componența convertorului trifazat de tensiune și
frecvență variabilă **CSUF**.

RO 126619 B1

Revendicări

1
3 1. Echipament pentru acționarea transportoarelor cu bandă, fără reductoare
5 mecanice, utilizat pentru o acționare formată din motor asincron (MA), cuplaj elastic (CE) și
7 transportor cu bandă (TB), **caracterizat prin aceea că**, pentru alimentarea motorului
9 asincron (MA), folosește o structură alcătuită dintr-un transformator de putere (TP), cu un
11 număr de 3n secundare, câte n pe fiecare fază, și anume (SR₁, SR₂,...SR_n), pentru faza R,
13 (SS₁, SS₂,...SS_n) pentru faza S, (ST₁, ST₂,...ST₃) pentru faza T, în conexiune de tip triunghi
și dintr-un convertor static trifazat de tensiune și frecvență variabilă (CSUF), executat în
tehnologie modulară cu ajutorul unor module, în număr de 3n, de tip convertoare statice
monofazate de tensiune și frecvență cu circuit intermediar de tensiune continuă (CSM),
cuplate prin inseriere electrică a câte n bucăți pe fiecare fază a convertorului static trifazat
(CSUF), fiecare modul de tip convertor static monofazat (CSM) fiind alimentat de către un
secundar, în conexiune triunghi, al transformatorului (TP).

15 2. Echipament conform revendicării 1, **caracterizat prin aceea că** modulele
17 convertoare statice monofazate de tensiune și frecvență cu circuit intermediar de tensiune
19 continuă (CSM), din componența convertorului static trifazat de tensiune și frecvență
variabilă (CSUF), sunt dispuse pe fiecare fază prin inseriere, pe ieșirile în curent alternativ
21 ale acestora, după cum urmează: (Modul R₁+Modul R₂+...Modul R_n) pe faza R, (Modul
S₁+Modul S₂+...Modul S_n) pe faza S, (Modul T₁+Modul T₂+...Modul T_n) pe faza T, astfel
23 încât borna R₁ este legată cu R₂,...R_{n-1}, R_n, formând ieșirea R a convertorului static trifazat
(CSUF), borna S₁ este legată cu S₂,...S_{n-1}, S_n, formând ieșirea S a convertorului static trifazat
(CSUF), borna T₁ este legată cu T₂,...T_{n-1}, T_n, formând ieșirea T a convertorului static trifazat
(CSUF), iar bornele R₀, S₀, T₀ formează nulul convertorului static trifazat (CSUF).

25 3. Echipament conform revendicării 2, **caracterizat prin aceea că**, în funcție de
27 construcția motorului asincron (MA), definirea numărului n de module de convertoare statice
29 monofazate de tensiune și frecvență cu circuit intermediar de tensiune continuă (CSM),
înseriate pe fiecare fază, în vederea realizării convertorului static trifazat de tensiune și
frecvență variabilă (CSUF) ce alimentează motorul asincron (MA), se face pe baza relației:

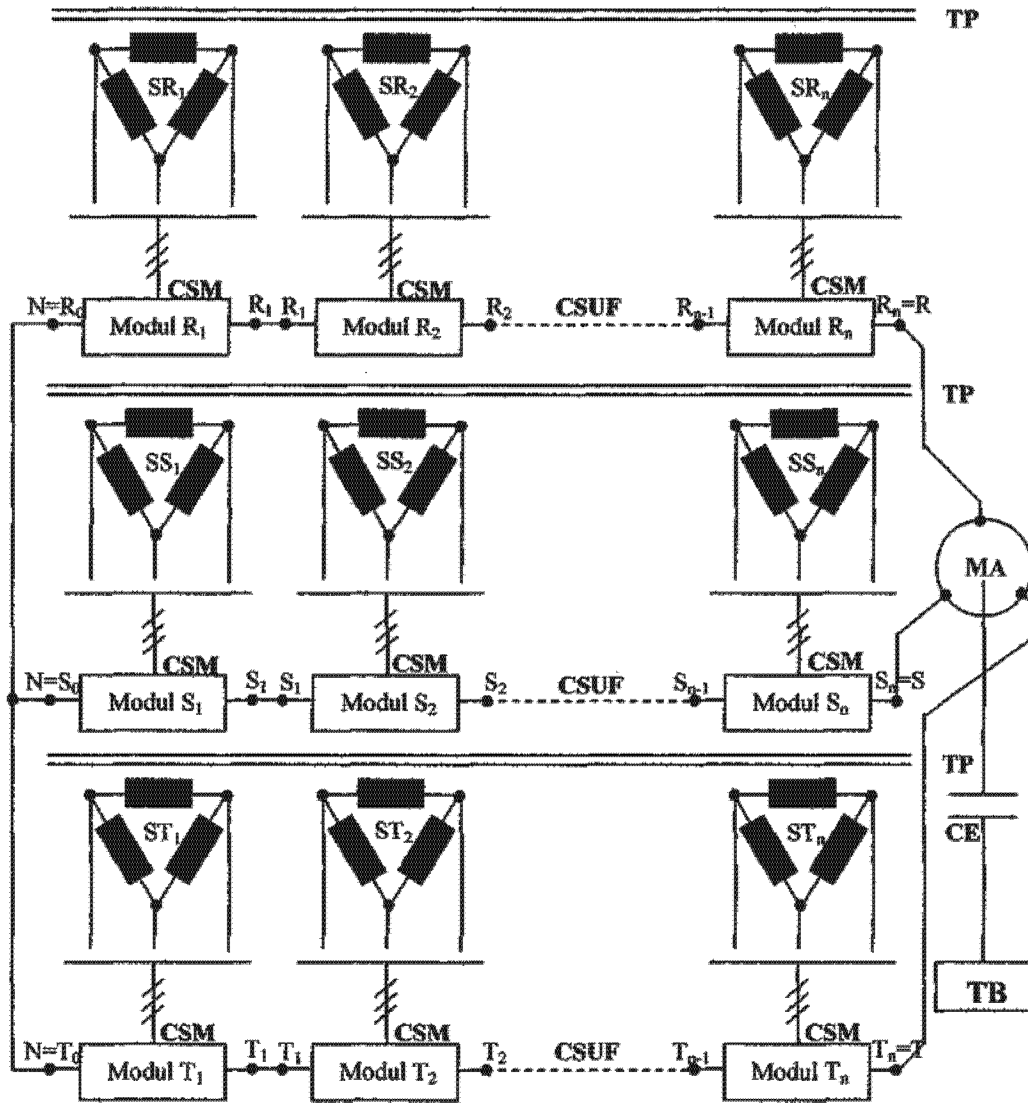
$$n = \left\lceil \frac{\frac{U_{MA}}{\sqrt{3}}}{\min\{\max U_{f1}, \max U_{f2}, \dots, \max U_{fn}\}} \right\rceil + 1$$

31 unde n reprezintă partea întreagă a raportului de mai sus suplimentat cu 1, U_{MA} este
33 tensiunea nominală a motorului asincron (MA), iar min {max U_{f1}, max U_{f2},...max U_{fn}} este
35 valoarea minimă dintre maximele de tensiuni alternative ce pot fi debitate de fiecare din
37 modulele de tip convertor monofazat (CSM) din cadrul convertorului trifazat (CSUF).
39

(51) Int.Cl.

H02P 27/08 (2006.01),

B65G 43/08 (2006.01)

Editare și tehnoredactare computerizată - OSIM
 Tipărit la: Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci
 sub comanda nr. 778/2013